

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A tantárgy teljesítésével a hallgató képes a múlt és jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól, jelenségeiről többszempontú, tárgyilagos érveléssel alátámasztott véleményt alkotni, ezekkel kapcsolatos problémákat megfogalmazni; képes a múlt eseményeit és jelenségeit a saját történelmi összefüggésükben értelmezni, illetve a jelen viszonyait kapcsolatba hozni a múltban történtekkel. Tud forráskritikát végezni és különbséget tenni a források között hitelesség, típus és szöveg összefüggés alapján; képes azonosítani a különböző források szerzőinek a szándékát, bizonyítékok alapján értékeli egy forrás hitelességét. Megismeri a kurzus témájának a NAT, a kerettantervek és az érettségi követelményekhez való illeszkedését.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontaktóraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése: hallgatói szóbeli referátumok (folyamatos); kettő zárthelyi dolgozat (2025. október-december). A referátum része annak a bemutatása, hogy a NAT-ban, a kerettantervekben és az érettségi követelmények között melyek azok a fogalmak, adatok (lexikák) és esetleges fejlesztési feladatok, amelyek a választott témához kapcsolódnak.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A referátumnak eleget kell tennie egy tudományos igénnyel elkészített előadás alapkövetelményeinek (önálló anyaggyűjtés, kutatómunka, megfelelő hivatkozási apparátus megléte, a felhasznált szakirodalom feltüntetése).

Az érdemjegy kialakításának módja: Az érdemjegy a referátum értékelésén, valamint a zárthelyi dolgozatok súlyozott átlagán alapul.

Szemináriumi témák:

1. A kora újkori Európa demográfiai és gazdasági viszonyai
- 2-3. A földrajzi felfedezések és hatásai
- 4-5. Protestáns és katolikus reformáció; vallásháborúk a XVI. sz-i Európában
6. A Habsburg monarchia a XVI-XVIII. században
7. A spanyol és francia abszolutizmus jellemzése
8. Az oszmán birodalom: tetőpont és hanyatlás
- 9-10. Európai hatalmi küzdelmek a XVI-XVIII. században
- 11-12. Az angol fejlődés a XVI-XVII. században
13. Kelet-Európa helyzete a kora újkorban

Ajánlott szakirodalom:

- ☐ Ágoston Gábor: Az oszmán hódítás és Európa. Budapest, 2022.
- ☐ Anderle Ádám: Spanyolország története. Budapest, 1999.
- ☐ Ifj. Barta János: „Napkirályok” tündöklése (Európa a XVI-XVIII. században). Debrecen, 1996.
- ☐ B. Szabó János – Fodor Pál: Új korszak határán. Az európai államok hadügye és hadseregei a mohácsi csata korában. Budapest, 2019.
- ☐ Behringer, Wolfgang: A klíma kultúrtörténete. Budapest, 2010.

- ☐ Fodor Pál: A szultán és az aranyalma. Tanulmányok az oszmán-török történelemről. Budapest, 2001.
- ☐ Font Márta, Krausz Tamás, Niederhauser Emil, Szvák Gyula: Oroszország története. Budapest, 2001.
- ☐ Grimbly, Shona: Nagy földrajzi felfedezések. Budapest, 2002.
- ☐ Hahner Péter: Franciaország története. Budapest, 2002.
- ☐ Uő.: A régi rend alkonya. Egyetemes történet 1648-1815. Debrecen, 2006. (2016-os javított elektronikus kiadás.)
- ☐ Hill, Christopher: Az angol forradalom évszázada 1603-1714. Budapest, 1968.
- ☐ Kontler László: Politikaelmélet, dicsőséges forradalom és alkotmányos rendezés 1688–1689- ben. In: Mikes Tünde – Kontler László (szerk.): Tanulmányok a XVI-XVII. századi egyetemes történelem köréből. Budapest, 1984. 84-113.
- ☐ MacCulloch, Diarmaid: A reformáció története. Budapest, 2011.
- ☐ Matúz József: Az Oszmán Birodalom története. Budapest, 1990.
- ☐ Niederhauser Emil, Gonda Imre: A Habsburgok. Budapest, 1998.
- ☐ Orosz István, Barta János, Angi János (szerk.): Európa az újkorban (16-18. század). Debrecen, 2006.
- ☐ Pach Zsigmond Pál: Közép-kelet-európa és a világkereskedelem az újkor hajnalán. Századok, 1982. 443-475.
- ☐ Papp Imre: A Napkirály. XIV. Lajos élete és kora. Budapest, 1989.
- ☐ Poór János (szerk.): A kora újkor története. Budapest, 2009. (E-book verzió.)
- ☐ Uő. (szerk.): Kora újkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Budapest, 2000.
- ☐ Szántó György Tibor: Anglia története. Budapest, 2003.
- ☐ Szántó György Tibor: Anglikán reformáció, angol forradalom. Budapest, 2000.
- ☐ Wallerstein, Immanuel: A modern világgazdasági rendszer kialakulása. Budapest, 1983.

Letölthető dokumentumok

Nemzeti Alaptanterv:

<https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/3288b6548a740b9c8daf918a399a0bed1985db0f/megtekintes> (A Magyar Közlöny 2020. január 31-I (17.) száma; 5/2020. (I. 31.) Korm.rendelet)

Történelem kerettantervek: https://www.oktatas.hu/koznevelis/kerettantervek/2020_nat

Hatályos érettségi és vizsgakövetelmények:

https://www.oktatas.hu/koznevelis/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/vizsgakovetelmenyek2017

2026. szeptember 30.

Szoboszlay György
főiskolai docens